

РЕШЕНИЕ № 128

София, 28 март 2011 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, II наказателно отделение, в съдебно заседание на 28 февруари, две хиляди и единадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛИДИЯ СТОЯНОВА

ЧЛЕНОВЕ: ЮРИЙ КРЪСТЕВ

ЖАНИНА НАЧЕВА

при участието на секретаря КР. ПАВЛОВА

и в присъствието на прокурора СТ. БУМБАЛОВА

изслуша докладваното от председателя (съдията) Ю. КРЪСТЕВ

наказателно дело № 11/2011 година.

Производството пред Върховния касационен съд, е образувано по жалби на подсъдимия И. Др.А. от гр. Бургас, лично и чрез неговия защитник – адвокат Т. Ч., както и на В. Н.Д. - граждански ищец по делото, чрез нейния повереник – адвокат Н.Р., против въззивно решение на Бургаския апелативен съд, постановено по внохд № 198/2010 г. Твърди се в първите, че съдебният акт е постановен при допуснати съществени процесуални нарушения и нарушение на материалния закон, че е явно необоснован, а наложеното наказание – явно несправедливо, като искането е за неговата отмяна, оправдаване на касатора или връщане на делото за ново разглеждане, или намаляване на наложеното наказание и отмяна приложение на чл. 68, ал. 2 НК. С последната жалба се атакува решението в отхвърлените части по предявените граждански искове, с възражението за явна несправедливост и искане за увеличение размера на присъдените суми.

Представителят на Върховната касационна прокуратура счита жалбите на подсъдимия Ат. за неоснователни, а на гражданската ищца, че следва да бъде уважена.

Върховният касационен съд, в пределите на касационната проверка по чл. 347, ал. 1 НПК, за да се произнесе съобрази следното:

С решение № 194/2010 г., постановено по внохд № 198/2010 г., Бургаският апелативен съд, наказателно отделение, е изменил присъда № 270/01.07.2010 г., постановена по нохд № 145/2004 г., на Окръжен съд гр. Бургас, като и преквалифицирал деянието на подс. И. Др. Ат. по чл. 343, ал. 2 /предишна/, пр. 1 и пр. 2, б. „б”, пр. 1, вр. ал. 3 /предишна/ НК, оправдал го е по обвинението по чл. 29, т. 2 ЗДП /отм./ и е увеличил наложеното му наказание на пет години лишаване от свобода, което на основание чл. 61, т. 3, вр. чл. 59, ал. 1 ЗИНЗС, да изтърпи в затворническо общжитие от открит тип при първоначален „общ” режим. Увеличил е наложеното му наказание лишаване от право да управлява МПС, по реда на чл. 343г НК, на пет години, а на основание чл. 68, ал. 2 НК е постановил да изтърпи изцяло наказанието от две години лишаване от свобода, по присъда № 14/1996 г., по нохд № 359/1995 г. Осъдил е подс. И. Др. Ат. да заплати на В. Н. Д. сумата от 22 500 лв., като обезщетение за претърпени лично от нея неимуществени вреди, както и сумата от 32 500 лв., като майка и законна наследница на Р. Т. Д., заедно със законната лихва върху тези суми. Отхвърлил е исковите в останалата им част и е присъдил държавна такса от 2 200 лв.

По жалбите на подс. И. Д. А.:

Направеното оплакване в личната жалба на подс. И. А., за явна необоснованост на съдебния акт и посочените в тази връзка възражения, изобщо не следва да бъдат обсъждани от настоящата инстанция, тъй като такова касационно основание не е включено в разпоредбите на чл. 348 НПК.

Посоченото оплакване, за допуснато нарушение на процесуалния закон - касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, не се подкрепя от данните по делото и е изцяло неоснователно.

Решенето на въззивната инстанция не страда от пороците визирани в разпоредбите на чл. 348, ал. 3 НПК, наличието на които са само основания за неговото отменяване и връщане на делото за ново разглеждане. В случая съществено е, че при събиране, проверка и оценка на доказателствения материал не са допуснати нарушения на процесуалните правила.

Съдът, е изпълнил в пълен обем процесуалните си задължения, за обективно, всестранно и пълно изследване на обстоятелствата по делото, относими към главния факт от предмета на доказване процеса. При това инстанцията не е възприела превратно доказателствата, в разрез с правилата на формалната логика. При установяване на решаващите факти свързани с въпроса извършено ли е или не престъпление от подс. А., е анализирана подробно доказателствената съвкупност, в която с решаващо значение са данните от подробно и изчерпателно посочените в мотивите към решението гласни доказателствени средства, приложени писмени доказателства и експертни заключения, чрез които е установено точно поведението и действията му през инкриминирания период. След като е установил по несъмнен начин, че подсъдимият е осъществил състава на инкриминираното с обвинението деяние, правилно е потвърдил осъдителната присъда с направените от него корекции относно квалификацията, размера на наказанието, приложението на чл. 68, ал. 2 НК и уважаването на гражданските искове в посочените размери. Възприемайки констатациите и правните изводи на решаващия съд относно извършеното деяние и вината на подсъдимия, въззивната инстанция не е допуснала нарушение на процесуалния закон.

По повод на подадени въззивни жалби пред нея, в изпълнение на процесуалните си задължения, след като е обсъдила направените доводи от подсъдимия и неговата защита, мотивирано е обосновала отказа да приеме, че състава на престъплението не е осъществен от обективна и субективна страна. Затова възражението, че не са били обсъдени всички събрани доказателства, е неоснователно. При положение, че въззивният съд не е допуснал нарушение на правилата, на съдопроизводството при анализа и оценката на доказателствата, процесуално недопустимо е касационният състав да подменя вътрешното убеждение на съда по същество, като дава указания за достоверността на съответната група доказателствени средства.

При извършената проверка не бяха констатирани нарушения на процесуалните правила, които да са ограничили правата на подсъдимия. По реда на чл. 313 и 314 НПК, е била проверена изцяло правилността на присъдата, видно от приложените мотиви. Изложени са подробни съображения в тази връзка, обсъдени са били всички направени възражения във въззивните му жалби. Обезпечена е била процесуална равнопоставеност на страните и осигурена възможност за искания и устно изложение по направените доводи. Както бе посочено, изводите и заключенията относно правно-релевантните факти, са основани на цялостен анализ, на събрания доказателствен материал. След пълна и точна преценка на събраните данни от всички доказателствени средства, относими към главни факт от предмета на доказване в процеса, законосъобразно е било прието, че може да се направи еднозначен извод по отношение авторството на деянието. В тази връзка въззивният съд не може да търпи упрек, защото при условията на чл. 339, ал. 2 НПК, след подробен анализ в мотивите си на възраженията направени от въззивника, е мотивирал законосъобразен извод защо ги отхвърля. Изложил е убедителни съображения на кои данни се дава вяра и на кои не, и защо, и на кои се основава заключението за деянието извършено от подс. А. и неговата вина.

Направените изводи за неоснователност от въззивната инстанция, във връзка със също такива направени конкретни оплаквания за съществени процесуални нарушения, се споделят и от настоящия съдебен състав, поради което не се нуждаят от преповтаряне. Правилно е било прието, че възраженията във въззивната жалба са неоснователни и не представляват основания за отмяна на съдебния акт.

В тази връзка, настоящата инстанция намира за напълно законосъобразни и съобразени с данните по делото, изложените в мотивите на въззивния съд съображения – л. 204 – 207, по твърденията на подс. А. и неговата защита за незаконност и безпристрастност на съдебния състав, достоверността на свидетелските показания и експертни заключения, назначаването на служебен защитник, не прочитането на предявените граждански искове и произнасянето по тях, за формалност на проведеното съдебно следствие и отхвърляне

на всичките им искания, за изводите, за деянието и авторството, че са били резултат на предположения, едностранчиво и тенденциозно обсъждане на доказателствата.

Неоснователни са твърденията, че с отказа да бъде уважено искането за събиране на допълнителни доказателства, са били ограничени процесуалните права на подсъдимия. Право на тази инстанция е да прецени необходимостта за допускане или не на искани доказателства. Видно от определение, от 06.10.2010 г. – л. 147, въззивният съд се е произнесъл съгласно изискванията на НПК, обсъждайки направените искания и отказвайки ги, не е допуснал нарушение на процесуалните правила. Независимо, че съгласно чл. 315 НПК, в тази инстанция се допускат всички доказателства, които могат да бъдат събрани по предвидения в НПК ред, законодателят е предоставил на съда правото за преценка, кога и в какви случаи да бъде уважено искането. В случая, второинстанционният съд се е позовал на събраните доказателства от първата инстанция и е приел, че обстоятелствата за които са поискани, са изяснени в достатъчна степен, както и че не се налага повторяне на процесуални действия. Затова, като не е уважил направеното искане, Бургаският апелативен съд не е допуснал нарушение по чл. 348, ал. 3, т. 1 НПК.

Отказът да бъдат кредитирани безусловно обясненията подс. Атанасов, не съставлява нарушение на процесуалния закон. Версиите му са били обсъдени обстойно в мотивите на въззивния съд и с основание отхвърлени, като опровергани от събраните по делото доказателства. Обясненията му са доказателствено средство – чл. 115 НПК, но и средство за защита, което упражнява по свое усмотрение. Съгласно чл. 55, ал. 1 НПК, има право да дава такива обяснения, каквито намери за нужно, т. е. законодателят го е освободил от задължението да говори истината. Затова достоверността им относно фактите от предмета на доказване, се оценява на общо основание в светлината на всички други доказателства и доказателствени средства, и инстанционният съд е сторил точно това. Същият е направил в мотивите си вярната констатация, че събраните доказателства изобличават еднозначно подсъдимия, като извършител на деянието.

Неоснователно е и оплакването за недопустимост на произнасянето във въззивното решение, по гражданско оправдателната част, поради липса на искане в жалбата на В. Д. И това е така защото в нея – л. 17 от въззивното производство изрично е заявено, че не е доволна и не е съгласна от присъдата на Бургаския окръжен съд, което включва същата изцяло, като е направила и конкретни искания за увеличаване на наказанието и присъждане на направени разноски. Поради това и въззивният съд правилно се произнесъл и по предявените граждански искиове.

И второто посочено касационно основание – по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК, не се подкрепя от данните по делото и е неоснователно. Възраженията в жалбата по този довод се свеждат до твърденията, че подсъдимия не е осъществил състава на инкриминираното с обвинението деяние.

При приетите за установени и от въззивният съд фактически положения, които не подлежат на касационен контрол, с оглед ограничителните основания по чл. 348 НПК, материалният закон е приложен правилно и е приложен законът, който е следвало да бъде приложен. Описаното в съдебният акт неправомерно поведение по подс. А., правилно е било квалифицирано по посоченият от този съд текст на НК. Правните му съображения в полза на осъдителната присъда, по същество са израз на съгласие с предложената от обвинението и приетата от първоинстанционния съд и съответно коригирана правна квалификация на инкриминираното деяние – по чл. 343, ал. 2 /предишна/, пр. 1 и 2, б. „б“, пр. 1, вр. ал. 3 /предишна/ НК. Въззивната инстанция при установяване на правно-релевантните факти, не е възприела превратно доказателствата, в разрез с правилата на формалната логика. Изводите за виновността на подсъдимия в осъществяване от обективна и субективна страна на посоченото престъпление, са изцяло подкрепени от показанията на свидетелите Д., Д., Л. К. и др., подробно изброени в мотивите, от приложените писмени и веществени доказателства, вкл. протокол за оглед на местопроезшествие и фотоалбум, от експертните заключения на които е дадена вяра. Действителното съдържание на нито едно доказателство не е тълкувано превратно. Вътрешното убеждение на съда е изградено на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото. При така установените факти и обстоятелства от въззивния съд, изводите за виновността на подсъдимия и за правната квалификация, са напълно законосъобразни.

Посочените в касационната жалба възражения по този довод са напълно идентични с поддържаните пред второинстанционния съд. Същият в мотивите си подробно и изчерпателно се е занимал с тях и е направил законосъобразния извод, че са неоснователни. Изложените съображения приемащи изводите на първостепенния съд, са безпротиворечиви, убедителни, подкрепени от доказателствата по делото. Точно е посочено, че състава на престъплението е осъществен от подс. А., както от обективна така и от субективна

страна. Настъпилите вредоносни последици са резултат от допуснатото нарушение на правилата за движение и са в пряка причинна връзка с това неправомерно поведение.

Подсъдимият А. оспорва авторството на деянието, твърдейки, че лекия автомобил е бил управляван от негов бизнес – партньор, турски гражданин. По повод на това твърдение съдилищата точно и прецизно са анализирали показанията на всички разпитани свидетели, които пряко или косвено оборват тази защитна теза. Така свидетелите Т. Д., В. Д. и Л. К. установяват, че пред тях като водач на лекия автомобил е посочен подс. И. А., включително и от неговия брат, както и от следователя по делото. Правилно са били преценени в подкрепа на този извод и контактите между В. Д. и подсъдимия по повод подписаните спогодби и изплатени суми като обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди в резултат на произшествието. Показанията на свидетеля Р. А., сочен като водач на л. а. и бизнес – партньор на подс. А., също така опровергават това му твърдение. Свидетелят е категоричен, че през месец юли 1998 г. не е идвал в гр. Бургас, не познава подс. И. Д. А., не е управлявал л.а. „Волво“ и не е участвал с него в пътно - транспортно произшествие на 31.07.1998 г., че никога не е бил разпитван от следовател за това произшествие и че подписите в протокола за разпит като свидетел не са негови. Тези показания са подкрепени от справка за задграничните му пътувания и писмо на РДВР Бургас, както и от експертното заключение по графологичната експертиза, че подписите в посочения протокол не са положени от този свидетел. Опровергано е и новото твърдение на подсъдимия при повторното разглеждане на делото, че турския гражданин З. Ш. в действителност е бил разпитан като свидетел и че той е управлявал МПС. Видно от писмо № А – 8192/18.07.2008 г., от извършена проверка на Интерпол – Анкара, е било установено, че лице с посочените имена не е известно в турския граничен регистър, на посочения от подсъдимия адрес не живее и не е регистрирано такова лице, нито е регистрирана посочената фирма, а от приложените извлечения от медицински журнали и заключението на техник – медицинска експертиза, че на 31.07.1998 г., не е било вписано като прието за оказване на медицинска помощ в центъра, пострадало от ПТП лице с такива имена, освен четиримата – подсъдимия, Р. Д., Д. К. и В. Д. Тези данни се потвърждават от показанията на св. Ж., М., Т. в тази им част и М., работещи в МБАЛ Бургас, както и от обясненията на вещото лице – д-р Ж., които са категорични, че е невъзможно лице посетило спешния център с конкретни оплаквания, да не бъде записано в медицинските журнали и да не му бъде оказана помощ. В тази връзка всички вещи лица са категорични, че при отваряне на въздушната възглавница, на л.а. „Волво“, стоящият зад волана водач неминуемо би получил наранявания и ще се нуждае от оказване на квалифицирана медицинска помощ.

Твърдението на подс. А., че не е бил водач на лекия автомобил се опровергава и от експертното заключение, и обясненията в съдебно заседание на д-р М., която установява, че гръдната травма на подсъдимия е получена зад волана, при удара на тялото му във въздушната възглавница заключавайки, че най – вероятно е бил на предна лява седалка и отхвърляйки възможността, травмите му да са получени като пътник на предна дясна седалка.

Механизма и причините за настъпване на произшествието са напълно изяснени от заключенията на тройната автотехническа експертиза. В тази връзка, от съда са били обсъдени обстойно и всички събрани доказателства, включително и заключенията на съдебно - технически експертизи, относно въпроса – съществувала ли е обективна повреда на лекия автомобил /втори вариант на заключението на в.л. Д./ . Правилно са били кредитирани експертизите на тримата автоексперти - основна и допълнителна, които след подробен и задълбочен анализ на данните по делото и обсъждане на всички варианти, са направили генерален извод, че към момента на ПТП, лекия автомобил „Волво“ е бил технически изправен. Точен е направения от съда извод, че причината за настъпване на ПТП, не е възникнала внезапна техническа неизправност в кормилната и спирачната уредби на лекия автомобил, а субективното поведение на подсъдимия.

Защитната позиция на подс. Ат., че не е управлявал лекия автомобил се опровергава и от назначената в хода на съдебното следствие съдебно-медицинска и автотехническа експертиза /повторна/. Вещите лица съдебни лекари и в.л. инж. П., след обсъждане на всички варианти на пребиваване, на подсъдимия вътре в автомобила и въздействието на въздушната възглавница, и използване или не на предпазен колан са единодушни, че нараняванията му съответстват да са получени само ако е бил водач на автомобила и е бил зад волана към момента на удара. В тази връзка следва да се отбележи, че съдът е обсъдил задълбочено особеното мнение на в.л. В., като е изложил убедителни съображения, защо не го кредитира. Правилно е посочено, че е налице пълно съответствие между изводите на първоначалната съдебно-медицинска експертиза и тези на лекарите участвали в състава на комплексната, поради което им се дава вяра. Обсъдени са били и възраженията на подсъдимия и неговата защита по заключението на комплексната експертиза – л. 188, 189 от мотивите и с основание, на база данните по делото – отхвърлени.

Второинстанционният съд в мотивите си е обсъдил обясненията на подс. Ат. и показанията на разпитаните свидетели. Точно е посочил кои кредитира и кои не, и защо. Подложил е на подробен анализ показанията на св. П., Д., В. Д. – кредитирани в една част, П. – не кредитирани изцяло, като противоречиви, Тр., Г., П., д-р Т., като е посочил убедителни съображения поради което не ги възприема изцяло и от части.

Неоснователно е и оплакването за изтекла пет годишна давност по отношение на предявените граждански искиове. Както правилно е приела и въззивната инстанция, тази давност в случая започва да тече от датата на откриване на дееца – 20.02.2004 г., когато подсъдимият е бил привлечен в качеството на обвиняем. Преди това е липсвал акт за разкриване на извършителя, като контактите му с гражданската ищца през 1999 г., не водят до извод в друга насока.

Касационната инстанция споделя изводите на решаващия и въззивния съд, относно постановяване на осъдителната присъда. Счита, че мотивите на двете съдебни инстанции в нейна подкрепа, представляват подробен и изчерпателен анализ, на всички събрани доказателства и същевременно излагачи ясни правни съображения по всеки от инкриминираните факти.

Касационната проверка за точното прилагане на наказателния закон, се осъществява в границите на установените от въззивния съд фактически положения. В тези параметри правилно е било прието, че е установено по несъмнен начин, че подс. И. Д. А. е извършил посоченото престъпление. Затова няма никакво основание за уважаване искането по касационната жалба, за отмяна на решението и неговото оправдаване.

С оглед на изложеното, доводът за нарушение на материалния закон и искането за отмяна на въззивния съдебен акт, като неоснователни, също следва да бъдат отхвърлени.

Неоснователно е и оплакването за явна несправедливост на наложеното наказание. В тази връзка, въззивният съд е подложил на внимателен анализ всички ония обстоятелства, които по смисъла на закона се явяват смекчаващи или отегчаващи отговорността на дееца. Именно с оглед на това, е била изменена първоинстанционната присъда в тази част, като са увеличени наказанията лишаване от свобода и лишаване от право да се управлява МПС, на по пет години и постановено изтърпяване изцяло, по реда на чл. 68, ал. 2 НК, определеното наказание от две години лишаване от свобода, по нохд № 359/1995 г., на БОС.

Точни са изводите, че извършеното престъпление се отличава с висока степен на обществена опасност и с настъпил тежък вредоносен резултат. Деянието е извършено в изпитателния срок по присъда № 14/1996 г., за извършено също такова престъпление – по чл. 343, ал. 2, б. „б“ НК, като наказанието е било определено при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК при приложение на чл. 66, ал. 1 НК. Очевидно проявеното снизхождение с приложението на тези два текста от НК при определяне на размера и начина на изпълнение, не е изиграло своето поправително и предупредително въздействие спрямо него, не е осъществило целите на наказанието по чл. 36 НК. Правилно като отегчаващи вината му обстоятелства са били отчетени и високата алкохолна концентрация – 2.16 промила, липсата на правоспособност да управлява МПС към момента на деянието, санкционирането му по административен ред за извършени нарушения и липсата на критичност към извършеното. Законосъобразен е и извода на тази инстанция, че в настоящия случай, с оглед данните по делото обсъдени в мотивите, липсва приетия от първоинстанционният съд неразумен срок по смисъла на чл. 6 от ЕКЗПЧОС и от там за наличие на изключително смекчаващо вината обстоятелство.

При строго спазване на принципите на индивидуализацията по чл. 54 НК, определеното от въззивната инстанция наказание от пет години лишаване от свобода и пет години лишаване от право да управлява МПС, се явява напълно справедливо и съобразено с данните по делото за деянието и личността на дееца. Намалването му е напълно неоправдано, тъй като няма да отговаря на целите на наказателната репресия.

С оглед на определения размер на наказанието лишаване от свобода – 5 години, е налице законова пречка за приложение на чл. 66, ал. 1 НК, поради което настоящата инстанция не се занима с това искане.

Напълно с установените данни по делото, за проявена престъпна упоритост – извършени две престъпни деяния в рамките на няколко години, в пияно състояние и с тежки резултати, въззивният съд законосъобразно е постановил по реда на чл. 68 ал. 2 НК, подс. А. да изтърпи изцяло и отложено по присъда № 14/1996 г., по нохд № 359/1995 Г., на БОС, наказание от две години лишаване от свобода.

По жалбата на гр. ищец В. Н. Д.:

Твърденията са за заниженост на присъдените размери по предявените граждански искиове, като искането е да бъдат уважени в по – голям размер.

Искането е неоснователно. Въззивният съд е отчел получените суми като обезщетение от подсъдимия, от В. Д., лично и като майка и законна представителка на Р. Д. и правилно е приел, че същите са с нисък размер и противоречат на морала. Точно е приел, че с оглед характера на нараняванията, претърпените болки и страдания лично от гр. ищца, следва да бъдат възмездени общо със сумата от 30 000 лв., която намалил със 7 500 лв. получена от нея. Като майка и законна представителка на пострадалата Р. Д., за загубата на единственото си дете, претърпените и тези които ще търпи за в бъдеще болки и страдания е определил справедливо сумата от 40 000 лв., от които е приспаднал взетата сума от 7 500 лв.

Така присъдените суми – съответно 22 500 лв. и 32 500 лв., заедно със законната лихва, настоящата инстанция счита за справедливи и съобразени с принципите по чл. 52 ЗЗД, поради което жалбата се явява неоснователна.

Ето защо, поради всички изложени по – горе съображения, жалбите атакуващи въззивното решение на Бургаския апелативен съд се явяват неоснователни, поради което то следва да бъде оставено в сила.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд, 2 наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 194/2010 г., постановено по внохд № 198/2010 г., на Бургаския апелативен съд, наказателно отделение.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]